

ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра внутрішньої медицини 3
Зав. кафедрою – д. мед. наук, професор Ханюков О. О.

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА
до практичного заняття з внутрішньої медицини
для студентів VI курсу

Тема 21: **Ведення пацієнта з функціональною диспепсією**

Автор: д.мед.н., доцент Пісоцька Л.А.

Затверджено на засіданні кафедри
«_31» __08____ 2022_р.,
протокол № __1_____

1. Тема 21: Ведення пацієнта з функціональною диспепсією.

2. Мета (загальна): уміти провести діагностичний пошук хвороби травлення з диспепсією, провести диференційну діагностику функціональної диспепсії, як захворювання неорганічної природи, що перебігає з типовим синдромом диспептичних скарг (епігастральний біль, раннє насичення, відчуття переповнення після їжі, епігастральна печія), які турбують пацієнта не менше, ніж 12 тижнів (не обов'язково послідовних) протягом останніх 6 місяців, і яка не є проявом органічної патології, що могла б спричинити вказані диспептичні симптоми.

Вміти використовувати для проведення диференціальної діагностики сучасних морфологічних, імунологічних, інструментальних методів дослідження, скласти план обстеження пацієнта з підозрою на функціональну диспепсію, визначити ведучі клінічні синдроми, зробити прогноз перебігу хвороби, обґрунтовувати терапію.

3. Цілі:

- уміти зібрати скарги пацієнта з диспепсією, з виділенням ведучих синдромів, розвиток їх в динаміці, визначити зв'язок їх з умовами праці та життя, наявністю шкідливих звичок, алергії, інфекційно-запальних процесів;
- провести фізикальне обстеження пацієнта з виключенням ознак органічної патології;
- визначити діагностичне значення методів аналіз калу на приховану кров (при підозрі на шлунково-кишкову кровотечу); методи діагностики інфекції H. Pylori; ендоскопічного дослідження;
- диференційно-діагностичні критерії больового та постпрандіального синдрому функціональної диспепсії;
- причини кишкової диспепсії
- вміти вірно сформулювати діагноз при визначенні захворювання вперше;
- вміти за результатами клінічних, лабораторних та інструментальних методів дослідження обґрунтувати терапію;
- звернути увагу на заходи первинної профілактики, до яких відносяться рекомендації щодо способу життя і дієти та певні психологічні настанови.
- основні стратегії дієтичного та медикаментозного лікування при функціональній диспепсії.

3.1. Конкретні цілі - уміти:

1. Оцінити типові симптоми функціональної диспепсії.
2. Оцінити наявність тривожних симптомів або симптомів «червоних прапорців».
3. Оцінити симптоми та фактори ризику інших проявів органічної патології стравоходу (ГЕРХ) та шлунку (виразки, раку шлунку, гастриту тощо), диспепсії, індукованої прийомом медикаментів, інших

- функціональних захворювань шлунково-кишкового тракту (СПК, аерофагія, функціональне блювання тощо).
4. Провести фізикальне обстеження пацієнтів з виділенням можливих зон дискомфорту.
 5. Визначити діагностичну значимість різних методів діагностики інфекції *H. Pylori* (каловий антигенний тест, серологічне дослідження, С-сечовинний дихальний тест, дихальний Хелік-тест).
 6. Вміти скористатися шкалою обтяжуючих факторів у пацієнта з диспепсією для рекомендації проведення ендоскопічного обстеження з гастробіопсією та гістологічним дослідженням гастробіоптатів.
 7. Вміти коректно сформулювати діагноз, згідно Римських критеріїв III.
 8. За результатами клінічних, лабораторних та інструментальних методів дослідження обґрунтувати діагноз функціональної диспепсії.
 9. Обґрунтувати лікування пацієнта при функціональній диспепсії в залежності від результатів дослідження і клінічної картини захворювання.

4. Базовий рівень знань та вмінь.

№	Дисципліна	Знати	Уміти
1.	Анатомія	Анатомічна будова органів шлункового тракту в нормі	
2.	Фізіологія	Фізіологія травлення в нормі	
3.	Біохімія	Біохімічні процеси в клітинах і обміні речовин в шлунковому тракті в нормі	
4.	Патофізіологія	Морфологічні зміни клітин органів травлення при хворобах з диспепсією	Відрізняти фізіологічні зміни при органічній і неорганічній патології ШКТ з ознаками диспепсії
5.	Патанатомія	Патологічні зміни органів шлункового тракту при органічній патології з ознаками диспепсії	Відрізняти структуру при патології від норми
6.	Пропедевтика внутрішніх хвороб	Фізикальне обстеження пацієнта	Проводити оцінку клінічних, лабораторних та інструментальних методів дослідження

5. Перелік теоретичних питань, які розглядаються на занятті:

1. Епідеміологія функціональної диспепсії.
2. Типові скарги хворих на функціональну диспепсію.
3. Причини і патогенез функціональної диспепсії.
4. Класифікація функціональної диспепсії.
5. Римські критерії III для діагностування функціональної диспепсії.
6. Що відноситься до тривожних симптомів або симптомів «червоних прапорців» у пацієнта?
7. Диференційно-діагностичні критерії больового та постпрандіального синдрому функціональної диспепсії.
8. Потенційні причини органічної диспепсії.
9. Найважливіші лабораторні і інструментальні методи діагностики, які призначаються при ознаках диспепсії.
10. Перелічити захворювання з органічною патологією, з якими треба проводити диференційну діагностику.
11. Розглянути питання первинної профілактики функціональної диспепсії.
12. Обґрунтувати лікування, в залежності від ведучих тригерних факторів патології.

6. Методика проведення заняття.

Після перевірки присутніх студенти відповідають письмово на тести вхідного контролю базових знань. Потім розподіляються для курації хворих з хворобами, із характерними ознаками диспепсії.

Студенти самостійно збирають скарги хворих, анамнез захворювання, проводять фізикальне обстеження пацієнта, диференційну діагностику, призначають схему лабораторного та інструментального обстеження.

Надалі проводиться розбір історії хвороби біля ліжка хворого.

В учбовій кімнаті закінчується розбір хворого, трактуються лабораторні та інструментальні показники, обґрунтовується лікування, проводиться опрос студентів за темою.

Наприкінці заняття проводиться остаточний опрос студентів за темою.

7. Форми та засоби самоконтролю

Під час заняття кожний студент отримує: 8-10 тестів вхідного та вихідного контролю знань; хворого для самостійної курації; ситуаційні задачі.

8. Технічні засоби та матеріальне забезпечення заняття

1. Учбові презентації за темою.
2. Набір тестових завдань та ситуаційних задач.

3. Клінічні огляди пацієнтів ц гастроентерологічному відділенні.

9. Джерела інформації

1. УНІФІКОВАНИЙ КЛІНІЧНИЙ ПРОТОКОЛ ПЕРВИННОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ «ДИСПЕПСІЯ». ЗАТВЕРДЖЕНО Наказ Міністерства охорони здоров'я 03.08.2012 № 600
2. Внутрішні хвороби. Підручник. 2018-2019 р.
https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwiUqcWUz_v9AhUDxYsKHbUFBZYQFnoECCsQAQ&url=https%3A%2F%2Fcompendium.com%2Fua%2Fchapter%2FB27.I.1.12.&usg=AOvVaw1GxMpI6RonODBe3nnXJGLR
3. Устінов О.В. Алгоритм дії лікаря при наданні медичної допомоги пацієнтам із диспепсією // Український медичний часопис. - 2014, - №5.
4. Джерело:
<https://compendium.com.ua/uk/tutorials-uk/vnutrishnya-meditsina/4-rozdil-z-akhvoriuvannia-orhaniv-travlennia/4-01-funktsionalna-dispepsiya/>